

Tórshavn, tann 23. februar 2023
J.Nr.: LUM-16- 22/16566-42
(at tilskila í svári)
Tykkara J.nr.

Álit

um málsviðgerðina hjá Strandfaraskip Landsins av einari umbøn um innlit

Við skrivi, dagfest 8. september 2022, hevir A sent umboðsmanninum klagu um, at Strandfaraskip Landsins ikki hevur svarað hansara umbøn um alment innlit í ávísar teldupostar, ið Strandfaraskip Landsins hevur sent Landsverk, umframt roknskapartøl í sambandi við raksturin av ávísnum strandfaraskipum hjá stovninum.

Málgongd

Tann 4. august 2022 sendi A umbøn um alment innlit til Strandfaraskip Landsins.

Tann 8. september 2022 sendi A omanfyrenevndu klagu til umboðsmannin við avriti til Strandfaraskip Landsins.

Tann 9. september 2022 gav Strandfaraskip Landsins soljóðandi svarskriv til klaguna frá A:

“...

Her er ein lítil frágreiðing til hetta klaguskriv:

Tað er soleiðis á SSL í løtuni, at stovnurin hevur ein fyrbils stjóra, fyrbils fíggjarleiðara, fyrbils rakstrarleiðara og ongan KT-leiðara. Av tí sama er arbeiðsbyrðan við bara at halda stovnin koyrandi nærum ómenniskjalig.

Umrøddu skjøl, ið klagarin sipar til eru, um tey eru gjørd, gjørd av fyrrverandi fíggjarleiðara, og eru send við loyvi frá fyrrverandi stjóranum, um tey eru send.

Eg havi ikki orku til at fáa hetta kanna við núverandi manning á stovninum.

SSL hevur heldur ikki við núverandi manning orku at seta av til at nágreina uppsetingarnar klagarin sipar til. Tað hevur SSL fyrr boðað frá.

SSL hevur eisini sagt, at tá ið stovnurin aftur er fullmannaður og dagliga arbeiðið aftur er uppundan komið, vil SSL seta orku av til at leita hesi skjøl fram.

Annars er tað soleiðis, at øll játtanin hjá SSL er almenn. Hvat er játtað til hvørja leið sær er eisini alment.

Inntil SSL er fult mannað og kann seta orku av til gera greiningararbeiðið fyri klagaran, vil eg tilmæla klagaran at eftirkanna almennu tølini.

Eg fari at biðja um at míni núverðandi starvsfólk ikki verða órógva meira av hesum í inniverðandi árið.

Hevir LV umtalaðu uppseting eru tey vælkomín at lata tað frá sær.

...”

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørði av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 21. september 2022, varð klagan send Strandfaraskip Landsins til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Tann 21. oktober 2022 sendi umboðsmaðurin Strandfaraskip Landsins eina áminning um málið og bað um at fáa umbidnu frágreiðingina beinanvegin.

Tann 28. oktober 2022 hevði umboðsmaðurin framvegis einki frætt frá Strandfaraskip Landsins og sendi tí sama dag eitt skriv til landsstýrismannin í undirstøðukervismálum, og bað hann um at taka neyðug stig til, at umbidna frágreiðingin varð latin umboðsmanninum beinanvegin.

Tann 17. november 2022 boðaði Strandfaraskip Landsins frá, at stovnurin ikki hevði svarað umboðsmanninum vegna eina innanhýsis misskiljing hjá stovninum, men at svar fór at verða givið sum skjótast.

Tann 30. november 2022 boðaði Strandfaraskip Landsins frá, at stovnurin var í holt við at geva klagaranum eitt svar til hansara umbøn um alment innlit, umframt umbidnu frágreiðingina til umboðsmannin.

Tann 7. desember 2022 sendi umboðsmaðurin Strandfaraskip Landsins enn eina áminning um málið og bað um at fáa umbidnu frágreiðingina beinanvegin.

Tann 8. desember 2022 sendi Strandfaraskip Landsins umboðsmanninum soljóðandi teldupost:

“...

SSL hava í telduposti ... svarað A, at SSL ikki hava megnað at svara hansara fyrispurningum vegna starvsfólktrat, og at hann skuldi frætta aftur, tá ið arbeidsorkan at svara varð tøk.

SSL metir, at fyrispurningurin er rætt handfarin sambært §16, stk 2 í fyrisingarlógini, ið sigur:

“Myndugleikin ger sum skjótast av, um ein áheitan kann verða gingin á mœti. Er áheitanin ikki gingin á mœti ella noktað innan 10 dagar aftaná, at myndugleikin hevur móttikið áheitanina, skal hesin geva partinum boð um orsøkina til hetta, og um nær avgerðin væntandi verður til skjals.”

Eftir at stjóri er settur, og leiðslan á SSL er komin í fastari legu aftur, er gongd sett á aftur málið, og arbeitt verður beint nú við einum svari, ið verður sent í næstum, og sum vónandi er nøktandi.

...”

Umrøddi telduposturin varð sendur klagaranum tann 29. august 2022, og er soljóðandi:

”Góðan dagin A,

Takk fyri tínar fyrispurningar, og orsakað seina svarið.

B arbeiðir ikki her longur. Hevur tú móguleika at spyrja D um tilfarið?

Vit hava tíanverri ikki arbeiðsorku til at avgreiða tín fyrispurning um roknskapartøl í lýtuni. Vit venda aftur skjótast møguligt.”

Tann 22. desember 2022 sendi umboðsmaðurin soljóðandi teldupost til Strandfaraskip Landsins:

“...

Tað, ið umboðsmaðurin ynskir at vita, er hvussu Strandfaraskip Landsins hevur viðgjørt umbønirnar um innlit frá A. Tað vil siga, hvørjar ásetingar í innlitslógini, ið nýttar eru í viðgerðini og hvør orsøkin til drúgvu málsviðgerðartíðina er - og hvussu tit grundað hesa orsøk í innlitslógini. Hetta skal síggjast í frágreiðingini, ið tit senda til umboðsmannin.

Harafturat skal umboðsmaðurin hava eitt avrit av svarinum, ið A fær ella hevur fingið.

Umboðsmaðurin skal hava frágreiðingina og svarið til A skjótast gjørligt – ið, í roynd og veru, merkir fyrst í nýggja árinum.”

Tann 3. januar 2023 boðaði umboðsmaðurin Strandfaraskip Landsins frá, at Strandfaraskip Landsins fekk freist til tann 9. januar 2023 at lata umboðsmanninum eina frágreiðing, og at málið tá fór at verða tikið upp til endaliga viðgerð.

Tann 6. januar 2023 sendi Strandfaraskip Landsins umboðsmanninum soljóðandi teldupost:

“...

SSL er komið til ta niðurstøðu, at talan er um arbeiðsskjøl, ið eru fevnd av innlitislógini, § 10, stk. 1, nr. 5, og verða tí ikki útflyggjaði til A.

Tann 29.08.2022 sendi SSL svar til A, har víst varð á, at spyrja D/Landsverk um eftirspurda tilfar.

Eisini varð víst á, at SSL ikki hevði arbeiðsorku til at avgreiða spurningin um alment innlit í lýtuni, og at SSL vendi aftur skjótast møguligt.

Svarið vísur ikki beinleiðis til nakra paragraf í innlitislógini, men var heldur ein staðfesting av tí støðu sum SSL var í, og partvís framvegis er í ...

Tann 09.09.2022 sendi E eina frágreiðing til LUM, har hann lýsti støðuna hjá SSL og greiddi frá, hví A fekk tað svar hann fekk ...

SSL hevur víst á, at tá stovnurin var fullmannaður aftur, skuldi A frætta aftur. Hettar verður eisini greitt frá í svari til LUM tann 08.12.2022 ...

Stovnurin er framvegis ikki fullmannaður, men hevur sent eitt svar til A ...

SSL harmast um longu avgreiðslutíðina og vónar, at málið hóast alt er nøktandi avgreitt.”

Tann 6. januar 2023 sendi Strandfaraskip Landsins umboðsmanninum avrit av soljóðandi telduposti, ið stovnurin sama dag hevði sent klagaranum:

“...
Orsaka seinu avgreiðsluna. Vísandi til svarið, ið tú fekk 29.08.2022, so hevur tað ikki verið møguligt at viðgjørt umbønina hjá tær fyri enn nú.

Vísandi til § 10, stk. 1, nr. 5 í innlitslógini verður mett, at heimild at fáa innlit í teldupostarnar, sum fyrrverandi fíggarleiðari hevur sent til Landsverk, ikki er til staðar.

...

Vit meta, at tú hevur fingið innlit í teir upplýsingar, sum lógin um alment innlit heimilar.”

Tann 9. januar 2023 sendi umboðsmaðurin soljóðandi teldupost til Strandfaraskip Landsins:

“Í frágreiðingini frá tykkum, dagfest 6. januar 2023, skriva tit m.a. soleiðis:

“SSL er komið til ta niðurstøðu, at talan er um arbeidsskjøl, ið eru fevnd av innlitslógini, §10, stk. 1, nr. 5, og verða tí ikki útflyggjaði til A.”

Sambært § 8, stk. 1 í løgtingslóg nr. 60 frá 10. mai 2000 um Løgtingsins umboðsmann, hava almennir myndugleikar skyldu at geva umboðsmanninum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum hesin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt.

Umboðsmaðurin fer av hesum ávum at heita á Strandfaraskip Landsins um beinanvegin at útflyggja umboðsmanninum avrit av omanfyrinevndu arbeidsskjølum.”

Tann 10. januar 2023 sendi Strandfaraskip Landsins umboðsmanninum umbidna tilfarið.

Tann 17. januar 2023 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at umboðsmaðurin var farin undir endaligu viðgerðina av málinum.

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um handfaringina hjá Strandfaraskip Landsins av umbøn klagarans um alment innlit.

Viðgerðin av umbønini um alment innlit

Tá ein myndugleiki fær eina umbøn um innlit í ávíst mál, skal myndugleikin gera av, um upplýsingarnar í málinum eru av sovorðnum slagi, at tær eru fevndar av rættinum til skjalainnlit sambært § 5, stk. 1 í innlitslógini (løgtingslóg nr. 133 frá 10. juni 1993 um innlit í fyrisitingina)

Sambært § 4, stk. 1, 1. pkt. í innlitslógini er galdandi, at rætturin til skjalainnlit einans er galdandi fyri skjøl, sum ein myndugleiki hevur móttikið ella gjørt sum liður í fyrisitingarligari málsviðgerð í samband við virksemi myndugleikans. Hetta merkir, at rætturin til skjalainnlit einans fevnir um tey skjøl og upplýsingar, ið eru til taks, tá umbønin um innlit er myndugleikanum í hendi. Hetta merkir so eisini, at myndugleikin sambært innlitslógini ikki hevur skyldu at gera ella fáa til vega skjøl ella upplýsingar, ið ikki frammanundan eru til taks í málinum.

Sambært upplýsingum í málinum ynskti klagarin at fáa samanborið og sett upp roknskapartøl fyri ávís strandfaraskip hjá stovninum. Grunda á hettar, so meti eg, at talan í hesum føri ikki var um eina umbøn um innlit, smb. omanfyri um § 4, stk. 1, 1. pkt í innlitslógini, men heldur ein vanligur fyrispurningur til stovnin um at gera ella fáa til vega eina roknskapargreining av almennum roknskapartølum. Í hesum høpi gevi eg tó gætur, at Strandfaraskip Landsins, hóast hetta, hevur valt at útvega klagaranum umrøddu roknskapartøl, samsvarandi fyrispurningi hansara.

Umframt hetta ynskti klagarin eisini at fáa alment innlit í ávísar teldupostar frá Strandfaraskip Landsins til Landsverk.

Sum nevnt omanfyri, sýtti Strandfaraskip Landsins at veita alment innlit í hesar teldupostar, vísandi til § 10, nr. 5 í innlitslógini, ið er soljóðandi:

§ 10. Rætturin til skjalainnlit fevnir ikki um

...

5) Tilfar, ið verður útvegað sum grundarlag til gerð av almennum hagtølum ella vísindaligum kanningum.

Í vegleiðing til innlitslógina “Vegleiðing um innlit í fyrisitingina”, ið Føroya Landsstýri lat úr hondum í 1993, stendur soleiðis um § 10, nr. 5:

“Undantakið í § 10, nr. 6 (*nr. 5, mín viðm.*) fevnir um tilfar, ið verður fingið til vega sum grundarlag fyri gerð av almennum hagtølum ella vísindaligum kanningum. Ásetingin fevnir einans um sjálvt grundtilfarið ikki um úrslitið av tí hagfrøðiligu ella vísindaligu viðgerðini av hesum. Í førum, har ein kanning byggir á upplýsingar frá almennum myndugleikum, er høvi til við at venda sær til viðkomandi almenna myndugleika, at verða kunnaður um upplýsingarnar sambært øðrum reglum í lógini um alment innlit.”

Vísandi til omanfyrirstandandi, og uttan at taka støðu til innihaldið ella endamálið við umrøddu teldupostum, haldi eg, at Strandfaraskip Landsins ikki hevði heimild at sýta umbønini um alment innlit vísandi til § 10, nr. 5 í innlitslógini. Hesa fatan grundu eg á, at Strandfaraskip Landsins í hesum føri ikki hevur fingið sær tilfar til vega, men hinvegin hevur latið tilfar til annan myndugleika, í hesum føri Landsverk.

Málsviðgerðartíðin

Frá tí at klagarin sendi Strandfaraskip Landsins umbøn um alment innlit, og til stovnurin svaraði honum, gingu stívliga 5 mánaðir.

Sambært § 16, stk. 2 í innlitslógini er galdandi, at um ein umbøn um alment innlit ikki er gingin á møti ella noktað innan 10 dagar eftir, at viðkomandi myndugleiki hevur móttikið hana, skal

myndugleikin boða viðkomandi frá, um orsökina til hetta, og nær ein avgerð væntandi verður til skjals.

Hóast truplu støðuna við starvsfólkatroti hjá stovninum, sum lýst er i omanfyrinevndu frágreiðing, dagfest 9. september 2022, so síggi eg, soleiðis sum málið er lýst, onga sakliga grund til at stovninum tørvaði stívliga 5 mánaðir at gera sær eina meting av, um alment innlit kundi latast í umrøddu teldupostar.

Í sambandi við mína klagumálsviðgerð var neyðugt hjá mær at minna Strandfaraskip Landsins tvær ferðir á málið, umframt at eg í einum føri heitti á landsstýrismannin í undirstøðukervismálum um at taka neyðug stig til, at Strandfaraskip Landsins lat við seg koma.

Samanumtikið

Samanumtikið fari eg at geva Strandfaraskip Landsins eina átalu fyri drúgvu málsviðgerðina av hesum málið.

Eg fari eisini at heita á Strandfaraskip Landsins um at taka uppafur viðgerðina av umbøn klagarans um innlit, og fari at biðja Strandfaraskip Landsins um at lata meg frætta, hvat víðari hendir í málinum.

Burtursæð frá omanfyristandandi átalum og viðmerkingum, geri eg ikki meira við málið.

Hanna Vang
Løgtingsins umboðsmaður